

Asia: VN/13509/2021

Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi sähköntoimitusten selvityksestä ja mittauksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Johdanto

Tukes on osallistunut TEM-yhteistyöhön sähköenergiainsäädännön uudistamiseksi. Uudistuksen taustalla on ollut sähkömarkkinoita koskevan EU:n lainsäädännön kehitys ja uudistukset sekä sähköenergiamittareiden uuden sukupolven vaatimusten määrittäminen. Tukes on tässä yhteydessä kommentoinut sähköenergian mittausta mittauslaitelain näkökulmasta.

Lausunnolla oleva asetusluonnos

Perustelumuistion mukaan "Säädöksellä pantaisiin suurelta osin kansallisesti täytäntöön sähkömarkkinadirektiivin älykkäitä mittausjärjestelmiä ja ennen kaikkea niiden toimintoja koskevat säännökset."

Tukes on mittauslaitelain valvontaviranomainen ja myös markkinavalvontaviranomainen mittauslaitedirektiivin mukaisille mittauslaitteille. On tärkeää, että myös mittauslaitelainsäädännön vaatimukset luotettaville mittauksille ja kuluttajansuojalle on huomioitu tässä asetusluonnoksessa.

Ympäristövaikutusten osalta säädös mahdollistaa paremmin kulutuksen ohjauksen sähköisesti saatavilla olevan mittaustiedon pohjalta esimerkiksi sähköautojen latauksessa. Oman kulutusjouston ja paikallisen tuotannon tai varastoinnin tarjoaminen markkinoille vähentää sähköntuotannon tarvetta ja helpottaa vaihtelevan uusiutuvan energian integroimista sähköjärjestelmään.

Tukes suosittelee lisäämään mittauslaitteiden valvontaa varten Datahubiin tallennettuihin sähkönkäyttöpaikan asiakastietoihin myös yksilöidyt tiedot paikalla käytettävästä sähköenergiamittarista. Datahubin tietoja voitaisiin käyttää viranomaistoiminnassa mittarikannan valvontaan ja mittareiden tilastolliseen näytteenottoon mahdollisessa mittauslaitelain mukaisen käytönaikaisen varmennuksen korvaamisessa tarkastuslaitoksen valvomalla mittarikannan laadunvalvonnalla.

Pykäläkohtaiset kommentit

6 luku Sähkötoimitusten mittaus sähköverkossa ja kiinteistön sisäisessä verkossa

5 § Uuden etämittauslaitteiston toiminnalliset vaatimukset sähköverkossa

Tukesin kommentti 5 § 1 mom 2 kohta:

Perustelumuiotiossa olisi tarpeen kertoa selkeästi, mikä on seuraava askel tasojakson pituudelle 15 minuutin jälkeen. Sillä tulevaisuudessa lyhenevät taseselvitysjaksot vaikuttavat merkittävästi mittauslaitteistolta vaadittavaan muistin määrään, jos laskutusjaksoa ei vastaavasti lyhennetä. Eri maissa on jo käytössä 10, 5 ja 3 minuutin tasejaksoja. Tällä on myös vaikutusta tarvittavaan sähköenergiamittarin muistikapasiteettiin vrt. 5 §:n 1 momentin 3 kohdassa viitatut mittauslaitelainsäädännön vaatimukset.

Mittaus vaihekohtaisesti ja netotus laskutusjärjestelmässä selkiyttävät mittauksen toiminnallisuuden sähköön pientuottajien kannalta.

Tukesin kommentti 5 § 1 mom 3 kohta:

Asetusluonnoksen 5 §:n 1 momentin 3 kohta täydentää sähkömarkkinadirektiivin kuluttaja-asiakkaan informointivelvoitetta ja edellyttää hinnan perusteena olevan mittautiedon olevan saatavilla mittauslaitteistosta ilman työkaluja etäluennasta huolimatta. Kohta myös mahdollistaa kehittyvän mittauslaitelainsäädännön ja standardien mukaiset menettelyt mittautietojen lukemiseen.

Tukesin kommentti 5 § 1 mom 4 kohta:

Energiankulutuksen ja -tuotannon kumulatiivisten lukemien saaminen asiakasrajapinnasta RJ12-liittimen kautta on hyödyllinen toiminto. Päiväkohtainen mittauslukema ei ole tarkoituksenmukainen. Sen sijaan, jos tiedonsiirron mittautiedossa olisi mukana kerran minuutissa tai useammin myös mittarin kumulatiiviset lukemat, niin se mahdollistaa uusien tietoa hyödyntävien sovellutusten tekemisen. Kun luotettava integroitu kokonaiskulutus olisi käytettävissä mittarilta tulevassa tiedossa, niin esimerkiksi kuluttajalle voisi toteuttaa laskutuksen tarkastuksen automaation ja mahdollisesti myös kulutusjousten todentamisen. Se myös yksinkertaistaisi paikallisen kulutuksen ja mahdollisesti myös maksettavan hinnan informaationäytön toteuttamista, kun luotettava integroitu kokonaiskulutus olisi käytettävissä mittarilta tulevassa tiedossa.

Yksisuuntainen asiakasrajapinnan liitäntä (RJ12) mahdollistaisi mittarin muistissa olevien tasejaksokohtaisten energialukemien saamisen kuluttajan käytettäväksi sähköisessä muodossa tarvittaessa esimerkiksi laskutuksen tarkastamista varten. Toiminnon erillinen aktivointi esimerkiksi verkkoyhtiön portaalista pitäisi olla kuluttajalle mahdollista, jotta täytetään myös GDPR-direktiivin vaatimukset.

Kumulatiivisen lukeman saaminen asiakasrajapinnasta RJ12-liittimen kautta ei Tukesin näkemyksen mukaan vaikuta merkittävästi mittauslaitteiston kustannuksiin. Toiminnallisuus on jo käytössä esimerkiksi Ruotsissa.

Levä Kirsi
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Poskiparta Mikko
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto